

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изпълнителна агенция „Морска администрация”

ОДОБРЯВАМ:

заличено на основание Чл.59 ЗЗЛД

к.д.п. инж. Венцислав Иванов,
Изпълнителен директор на
ИА “Морска администрация”
.....09.02.2024 г., София

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ за провеждане на обучение в курс

Потвърждаване (ревалидация) на свидетелство за правоспособност от управленско ниво палубна команда, съгласно изискванията на чл. 107, ал. 1, т. 5 от Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ	РЕДОВНО,
ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ	-40
МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ	НЕ ПО МАЛКО ОТ НЕОБХОДИМИЯ БРОЙ ЗА ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ
МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ	СЪГЛАСНО НАЛИЧНАТА МАТЕРИАЛНА БАЗА НО НЕ ПОВЕЧЕ ОТ 12 КУРСИСТА НА КУРС
МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ В ГРУПАТА ЗА УПРАЖНЕНИЯ (ТРЕНАЖОР)	НЕ ПО МАЛКО ОТ НЕОБХОДИМИЯТ БРОЙ КУРСИСТИ НЕОБХОДИМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКОТО УПРАЖНЕНИЕ
МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ В ГРУПА ЗА УПРАЖНЕНИЕ (ТРЕНАЖОР)	СПОРЕД НАЛИЧНАТА МАТЕРИАЛНА БАЗА, НО НЕ ПОВЕЧЕ ОТ 4 КУРСИСТА НА ЕДИН ТРЕНАЖОР, КАТО УПРАЖНЕНИЕТО СЕ КОНТРОЛИРА ОТ ЕДИН ПРЕПОДАВАТЕЛ

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ РЕВАЛИДАЦИЯ УПРАВЛЕНСКО НИВО ПАЛУБА	стр. 2 от 9	Редакция първа	09.02.2024
---	-------------	----------------	------------

1. ПРЕДМЕТ НА КУРСА:

Курсът е предназначен за лица притежаващи правоспособност „Капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ“, „Капитан далечно плаване на кораб от 500 до 3000 БТ“, „Старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ“ и „Старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ“, които желаят да подновят свидетелството си за правоспособност съгласно изискванията на чл. 107, ал. 1, т. 5 на Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България от 17/06/2021 г., както е изменена (Наредба № 6).

2. ЦЕЛ НА КУРСА:

Лицата успешно завършили този курс, актуализират и утвърждават знанията и уменията си, които са необходими да изпълняват задълженията си от управленско ниво, съгласно длъжността, вписана в тяхното свидетелство за правоспособност.

Те трябва да знаят:

всички компетентности заложили в тяхното свидетелство за правоспособност по функции „Корабоводене“ (включително МППСМ), „Обработка и подреждане на товара“ и „Управление и експлоатация на кораба и грижи за лицата на борда“.

Те трябва да могат да:

- управляват безопасно и ефективно кораб, вземат управленски решения за ефективно управление на екипа на мостика и екипажа, оценяват и управляват риска и да прилагат безопасни работни практики в управлението на кораба при различни хидрометеорологични условия както и при плаване в теснини, фарватери, канали и пристанищни райони, извършат правилно и безопасно натоварването / разтоварването на кораба, прилагат на практика изискванията на международните конвенции, кодове и резолюции и опазване на човешкия живот на море.

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

Обучението се провежда присъствено под формата на лекции в лекционна зала. Практическите занятия се провеждат на одобрен от ИАМА тренажор Клас „А“. Часовете посочени в тематичния план и учебната програма са учебни часове по 45 минути. Занятията се планират така, че да не надвишават 10 учебни часа дневно. След всеки учебен час се осигурява почивка не по-малко от 10 минути. При целодневно занятие се осигурява обедна почивка с продължителност не по-малко от 30 минути. Последователни учебни часове могат да се организират без почивка между тях, както следва:

Теоретични лекции не повече от 2 последователни часа без почивка по учебни теми, за които учебното съдържание позволява; и

Часове за упражнения (тренажор) не повече от 3 последователни учебни часа без почивка по учебни теми, за които учебното съдържание позволява.

Методическа последователност на часовете и почивките се определят в разписанието на занятията в курса - Приложение № 1.

При започване на курса на курсистите се предоставят учебни помощни материали (*тематичен план, разписание на занятията, записки на курсиста*), а в Тема № 1 се разясняват предметът и целите на курса, както и мерките за безопасност по време на провеждането му.

Лекторът, в зависимост от нивото на усвояване на материала от обучаемите по дадена тема, може да променя продължителността на определената лекция или практическо упражнение за сметка на лекция/практическо упражнение по същата тема.

Курсът завършва с провеждане на теоретичен и практически изпит.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ РЕВАЛИДАЦИЯ УПРАВЛЕНСКО НИВО ПАЛУБА	стр. 3 от 9	Редакция първа	09.02.2024
---	-------------	----------------	------------

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Обучаемите трябва да притежават правоспособност „Капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ“, „Капитан далечно плаване на кораб от 500 до 3000 БТ“, „Старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ“ или „Старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ“ придобита пред ИАМА по реда на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Р. България.

5. УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ЗАВЪРШЕН КУРС

На лицата, успешно завършили курса, се издава удостоверение от УЗ, съдържащо реквизитите по Приложение No 2.

6. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Обучението в курса се провежда от преподаватели притежаващи правоспособност „Капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ“ и:

- плавателен стаж не по-малко от 1 година на длъжност от управленско ниво, проведен през последните 5 години от датата на подаване на заявлението за одобрение на преподавателя; или
- са хонорирани преподаватели във Висши учебни заведения, одобрени от ИАМА да провеждат обучение по специалност „Корабоводене морско“, притежаващи трудов стаж не по-малко от 1 година през последните 5 години от датата на подаване на заявлението за одобрение на преподавателя.
- са преподаватели от учебни заведения или центрове, одобрени от ИАМА да провеждат обучение, покриващи изискванията на ИМО моделен курс 7.01.

Преподавателите, които ще провеждат теоретичното обучение в курса трябва да са преминали обучение по ИМО моделен курс 6.09 и да притежават съответното свидетелство. Преподавателите, които ще извършват оценяване и провеждане на вътрешен изпит трябва да са преминали обучение по ИМО моделен курс 3.12 и да притежават съответното свидетелство. Преподавателите, провеждащи практически занятия на тренажор, трябва да са преминали обучение по ИМО моделен курс 6.10 и да притежават съответното свидетелство, както и обучение от производителя на тренажора или упълномощен от него представител.

7. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценката на знанията и уменията на обучаемите се извършва текущо в хода на провеждането на занятията чрез устни изпитвания, както и чрез оценяване по време на практическите занятия по отделните елементи на тренажора и се документира в дневника на курса. В края на курса теоретичните познания на обучаемите се установяват чрез тест, съдържащ 60 въпроса (20 въпроса по функция „Корабоводене“ (включително МППСМ), 30 въпроса по функция „Обработка и подреждане на товара“ и 10 въпроса по функция „Управление и експлоатация на кораба и грижи за лицата на борда“). Тестът се провежда за време до 60 минути и се приема за успешно преминал, ако са дадени не по-малко от 51 верни отговора. Практическият изпит по функция „Обработка и подреждане на товари“, представлява решаване на товарна задача с ясни и точни критерии за оценка. Практическият изпит по функция „Корабоводене“, представлява изпълнение на задача на тренажора с ясни и точни критерии за оценка.

Курсист, който не реши успешно теста и практическите изпити има право в срок от един месец да се яви поеторно. При повторно неуспешно явяване, курсиста преминава целият курс отново.

За успешно преминал курса се счита обучаем, който е преминал успешно теоретичния (тест) и практическите изпити.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Преди започване на всеки курс, съгласно изискванията на член 67, алинея 4 от Наредба No.6, обучаващата институция създава съответния запис със списък на участниците в електронния модул на обучаващи институции. При промяна в обстоятелствата на организирания курс (отпадане на участник, промяна на разписание, промяна на преподавател, зала и др.) обучаващата институция информира своевременно съответната ДМА за това. Документирането на провеждането на курса се

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ РЕВАЛИДАЦИЯ УПРАВЛЕНСКО НИВО ПАЛУБА	стр. 4 от 9	Редакция първа	09.02.2024
---	-------------	----------------	------------

извършва в дневник на обучаващата институция, който съдържа най-малко данните в Приложение № 11 към чл. 66, ал. 1 от Наредба № 6. За всеки курс се поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (фотокопия на документи, доказващи покриването на изискванията на входните стандарти за всеки курсист). Обучаващата институция извършва видеозапис на всички теоретични изпити. Цялата документация по провеждането на курса (фотокопия на документи, доказващи покриването на изискванията на входните стандарти за всеки курсист, лекции, попълнените от курсистите тестове, копие от видеозаписа на теоретичния изпит) се съхранява в продължение на 5 (пет) години от обучаващата институция.

След приключване на курса, обучаващата институция представя в съответната дирекция “Морска администрация” на електронен носител: сканирани документи (дневник на курса, протокол от изпита, решенията по време на изпита тестове, копие на видеозаписа* на теоретичния изпит). Два броя протоколи от изпита се представят задължително и на хартиен носител за одобрение от изпълнителния директор на ИАМА или упълномощено от него лице - по един за обучаващата институция и за администрацията.

При работа с електронния модул на обучаващи институции, провеждащи подготовителни курсове и курсове за специална и допълнителна подготовка за плаване по море, ИАМА не изисква документална информация, която е въведена в модула.

*ЗАБЕЛЕЖКА: Видеозаписът от изпита трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица полагащи изпита, за цялото време на изпита с възможност за добро разпознаване на лицата и техните действия по време на изпита.

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

9.1. Теоретични занятия и лекции:

Теоретичните занятия се провеждат в лекционна зала отговаряща на санитарно - хигиенните изисквания по БДС, освидетелствана по надлежния ред с дъска за писане и демонстрационна маса. Залата е оборудвана с проектор и аудиовизуална техника или компютър с мултимедия и осигурено работно място за всеки курсист. Теоретичните лекции могат да се провеждат онлайн на електронна платформа одобрена от ИАМА.

9.2. Оборудване за провеждане на практически занятия:

Практическите занятия по Функция 1 (корабоводене, включително МППСМ) се провеждат на одобрен от ИАМА тренажор клас „А“. На всеки курсист е осигурено работно място.

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

	ТЕМИ	Лекции (часове)	Упражнения (часове)	Всичко (часове)
1	Въведение в курса. Правила за безопасност. Административни въпроси.	1	-	1
Функция 1: Корабоводене, включително МППСМ				21
1.	Планиране на рейса и корабоводене	1	1	2
2.	Определяне на местоположението и точността на определеното място по различни ~~и с различна~~ ~~точност~~	1	1	2

3.	Определяне и отчитане грешките на компаса	0	1	1
4.	Координация на операции по търсене и спасяване	1	1	2
5.	Организация и процедури за носене на вахта. МППСМ	1	1	2
6.	Осигуряване на безопасно плаване чрез използване на информацията от навигационното оборудване, както и съвременни навигационни системи, подпомагащи процеса на приемане на решения	1	1	2
7.	Осигуряване на безопасно плаване чрез използване на ECDIS и асоциирани навигационни системи, подпомагащи процеса на вземане на решения	1	1	2
8.	Прогноза за времето и океанографските условия	1	0	1
9.	Действия при аварии, възникнали по време на плаване	1	1	2
10.	Маневриране и управление на кораба при всякакви условия	1	2	3
11.	Експлоатация на системи за дистанционно управление на пропульсивни установки, системи и механизми	1	1	2
Функция 2: Определяне и подреждане на товара				7
1.	Планиране и осигуряване на безопасно натоварване, подреждане, укрепване на товари, грижи за товара по време на преход и разтоварване	2	2	4
2.	Оценка на докладваните дефекти и повреди в товарните помещения, люковите капаци и баластните танкове, предприемане на подходящи действия	1	0	1
3.	Превоз на опасни товари	1	1	2

Функция 3: Управление на експлоатацията на кораба и грижи за лицата на борда на управленско ниво				7
1.	Контрол на диферента, устойчивостта и напреженията в корпуса	1	0	1
2.	Наблюдение и контрол за изпълнението на законовите изискванията и мерки за осигуряване на безопасността на човешкия живот на море, сигурността и опазване на морската среда Изисквания на конвенциите и ЕУ законодателство, засягащи експлоатацията на кораба. Изисквани отчетност и рапорти.	2	0	2
3.	Осигуряване безопасността и сигурността на екипажа и пътниците и експлоатационното състояние на спасителните средства и устройства, противопожарни системи и други системи за безопасност	1	0	1
4.	Разработване на аварийни планове и схеми по борба за мореходност на кораба и действия при аварийни ситуации	1	0	1
5.	Използване на лидерски и управленски умения	1	0	1
6.	Организиране оказването на медицински грижи на борда	1	0	1
16	Теоретичен изпит	2	--	2
17	Практически изпит		2	2
	Общо часове за курса	24.0	16	40

11. ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

Всяко учебно заведение разработва учебна програма, която подробно описва всички теми, които ще бъдат изучавани по точките от тематичния план. Програмата трябва да съответства на изискванията на Таблица А-II/2 на Кода към Конвенция STCW/78, както е изменена. За улеснение

може да се използва и актуалния ИМО моделен курс 7.01.

12. ЛИТЕРАТУРА И ЗАПИСКИ ЗА КУРСИСТА

12.1 ЛИТЕРАТУРА

Учебното заведение трябва да притежава следната литература в нейното последно официално издание:

1. Международна конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците STCW'78, както е изменена;
2. Международна конвенция за защита на човешкия живот на море SOLAS'74, както е изменена;
3. Международна конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби MARPOL 73/78, както е изменена;
4. Международен кодекс за управление на безопасната експлоатация на кораби и предотвратяване на замърсяването (ISM Code).
5. Морска трудова конвенция (MLC 2006);
6. Международна конвенция за контрол и управление на корабните баластни води и седименти, (BWM Convention);
7. Международна конвенция относно гражданска отговорност за щети, причинени от замърсяване с корабно гориво, 2001,
8. Международна конвенция за контрол на вредните противообрастващи системи на корабите.

12.2 ЗАПИСКИ НА КУРСИСТА

УЗ изготвя и предоставя на обучаемите записки на курсиста по всички теми от учебната програма. Те съдържат учебни, помощни, писмени и графични материали, следващи тематиката на курса.

13. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

По време на теоретичното обучение не е необходимо да се вземат мерки за безопасност извън обичайните такива. Практическите упражнения се провеждат под ръководството на квалифициран инструктор, след предварителен инструктаж за безопасни и здравословни условия на труд, който е документиран в книгата за инструктаж.

14. МАТЕРИАЛИ ЗА ИЗПИТВАНЕ

УЗ изготвя и представя за одобрена от ИАМА най-малко 3 броя теста съдържащи 60 въпроса, покриващи всички теми от тематичният план. Въпросите да са от закрит тип с четири отговора, от които един е верен. Не повече от 10 % от въпросите в трите теста могат да се дублират.

За провеждане на практическите упражнения на тренажора, УЗ изготвя най-малко 5 броя задачи, заедно с критериите за оценка и представят същите за одобрение от ИАМА.

За одобрение от ИАМА се представят и подготвените „Записки на курсиста“.

15. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Тази програма е съставена в съответствие с изискванията на Конвенция STCW'78, както е изменена, Директива 2022/993/ЕС и Наредба № 6.

При промяна на изискванията на изброените по-горе нормативни документи, провеждането на курсове от образователната институция по старите програми се прекратява в двуседмичен срок от датата на публикуване на новият национален стандарт. Започналите преди промените курсове завършват по действащата към момента на започване на курса учебна програма. Образователната институция актуализира своята програма за курса в съответствие с процедурите си от Системата за управление на качеството и изпращат същата за одобрение от ИАМА.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ РЕВАЛИДАЦИЯ УПРАВЛЕНСКО НИВО ПАЛУБА	стр. 8 от 9	Редакция първа	09.02.2024
---	-------------	----------------	------------

Приложение № 1

РАЗПИСАНИЕ НА ЗАНЯТИЯТА В КУРС “ Потвърждаване (ревалидация) на свидетелство за правоспособност от управленско ниво палубна команда, съгласно изискванията на чл. 107, ал. 1, т. 5 от Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България”

От ..... До .....

Ден	Час от/до	Учебни часове	Име на темата	Зала / Преподавател	Часове		
					Л	У	В
Ден 1 (Дата)	09:00 09:45	1.0	Въведение в курса. Правила за безопасност. Административни въпроси.	Зала1/ Иванов	1.0	-	1.0
	10:00 11:30	2.0	Планиране на рейса и корабоводене. Определяне на местоположението по различни способи и с различна точност.	Зала1/ Иванов	2.0	-	2.0
	11:30 12:00		Обедна почивка				
	12:00 13:30	2.0	Определяне и отчитане грешките на компаса. Координация на операции по търсене и спасяване.	Зала1/ Иванов	2.0		2.0
	13:40 15:55	3.0	Планиране на рейса и корабоводене. Определяне на местоположението по различни способи и с различна точност. Определяне и отчитане грешките на компаса.	Тренажор/ Иванов	-	3.0	3.0
	16:05 16:50	1.0	Координация на операции по търсене и спасяване	Тренажор/ Иванов	1.0	1.0	1.0
	17:00 17:45	1.0	Организация и процедури за носене на вахта. МППСМ	Зала1/ Иванов	1.0	-	1.0
Ден 1 (Дата)							
Общо часове		40			23	17	40

Л-лекции; У- упражнения, П- практически   Ръководител:

.....(.....)

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ РЕВАЛИДАЦИЯ УПРАВЛЕНСКО НИВО ПАЛУБА	стр. 9 от 9	Редакция първа	09.02.2024
---	-------------	----------------	------------

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№.....

ЗА ЗАВЪРШЕН ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС ЗА

Потвърждаване (ревалидация) на свидетелство за правоспособност от управленско ниво палубна команда, съгласно изискванията на чл. 107, ал. 1, т. 5 от Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България
”

Г-н .....

Роден на ..... г. в гр./с/ ....., ЕГН .....

Живущ в гр./с/ ....., кв./ул. ....бл....вх....ап....

е завършил подготовителен курс Потвърждаване (ревалидация) на свидетелство за правоспособност от управленско ниво палубна команда, съгласно изискванията на чл. 107, ал. 1, т. 5 от Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България

на ..... г. организиран от: .....
/наименование на обучаващата организация/

и е положил успешно вътрешен изпит, със следните резултати отразени в
Протокол № .../..... год.